

KEMENES VIDÉK

(„KISCZELL és VIDÉKE“)

BOZSERDEKU FUGGETLEN UJSAG.

(„KISCZELL és VIDÉKE“)

Egy évre
Fél évre

Negyedre 2 kor. —
Egyes szám ára — 30.
Érd., eszda és cédirtőkön.

Huss Gyula
Helyettes szerkesztő:
Bakonyi Imre

Csellőmők, Dóm 61 k. utca, Gombás ház — Ide inté-
zendők a lap szellemi és anyagi részét illető mindenféle
kérdések.

Barmat után...

Hideg észak szél fu a hegyek felől. Dér lepi el a száját a sárgult avar csi kongva ropog lábunk alatt. Szomorú, sivár képet nyújt a természet. A haladás, a hanyatlás képet. Elmult a gyönyörű, a furro nyár, az élvezetek, az örömök ére-
le éje. Itt van az ősz. Melancholikus hangulat száll lelkünkre s mindnyájan érez-
zük azt a komorságot a rideg eget, melyet az élet nyújt nekünk, szegényeknek, kizsákoltnak, nyomorúknak.

Nem kecséget egyelőre semmi sem hozhat el. Min ha mindennek vége volna, munka a sok munka, veres verejtékes küzdelem sem eredményezett volna, az elmulás kriptaszaga kerülget.

Amint panaszkodunk. Panasz és keserv ömlik ajkukról, mert örömet, vigaszt nem hozhatunk hírül. Az ország társadalmi s gazdasági ereje nem növekedett. A kaszások s azok elszigeteltsége sem változott, a nemzetiségi és faji gyűlölet ép oly orgiákat ül, mint ennek előtte évtizedek óta s a magyar térhódítás az országban, mely történeti jus gyanánt is őket illeti, egy tapodtat sem haladt előbbre, mint eszelott. Nem örvendezhetünk az örvendezőkkel, nem üjjon-
hatunk az üjjonokkal, mert nem latjuk sehol sem őket. S nem találnk jogcímet e vig kedélyhangulat kiképződésére.

Sőt ellenkezőleg. Az ősi jótékony-
sági szervezkedések, melyek eddig minden mellékkörülmenytől eltekintve, csakis

a jótékony-ság gyakorlását tűzte szeméi elé, most kasztok, vallások szerint osztályozódik a jótékony-ság gyakorlását cselekvőleg ép úgy, mint szenvedőleg bizonyos nemzetiséghez, vagy valláshoz tartozás szerint különbözteti el.

A hidegebb évszak beköszöntésével természetesen az elsőrendű szükségletek is megszaporodnak Melegebb ruha, fűtőanyag, biztos fedel mulhatatlanul szükséges minden embernek, mert különben fizikuma megtagadja azt a szolgáltatást, melyre az életbennmaradáshoz feltétlenül szüksége van. S ilyenkor azután a jótékony-ság nem töli lezállanak égi lakos-
tályukból s igyekeznek enyhíteni a szenvedők nyomorán, a panasszkodók panaszán. Tettek pedig ez minden megkülönböztetés nélkül mindenki számára, a kinek csak szüksége volt arra, hogy segítő kez emeljek ki abból a szerencsétlen helyzetből, melybe a sors mostohasága vetette őket.

Mit tapasztalunk azonban most. S ezt szomorodott szívvel konstatáljuk, hogy a jótékony-sági akciók hátterében olyan megkülönböztetések szitják az ellentétet, melynek épen elégedő anyagot nyújtanak ahhoz, hogy az egész akciót felrobantsák. A szegények pedig sem a sze mélyi torzalkodásokat, sem a születések különbözősését nem róhatják tel senkinek sem, sem bűnül, sem érdemtül, mert azoknak nem a nemesi születés, s nem a bizonyos felekezethez tartozás fontos, hanem a jó szív gyakorlása s a segély, melyet a mostoha időkben nem nélkülözhet.

Tegyük felre tehát ezekben a szomorú időkben a személyes torzalkodásokat, tekintsünk el egymás hibái felett s gondoljuk meg, hogy a szegény nyomorogást, a ki számít a mi segítségünkre, velük érző szívünkre, minden vesztett perőért, mit a jótékony-ság gyakorlása elmulaszt, tengernyi nélkülözést és nyomorogást kénytelen elviseelni. Segítsünk azokon, a kik a segélyre szorúlnak s gyakorolják a jótékony-ságot a jótékony-ságot magáért.

A kiskora bűnösökről.

Irtó: ...

Olyan vadállású állók is vannak, a kik saját édes gyermekük leket rojtják meg aszandékosan s ebből iparkodnak maguknak anyag-
előnyt biztosítani. Hogy elvetemült anya van, a ki saját tiesta leányát áruba bocsátja! Elvélté ugyan, de mégis van rá eset, hogy az apa a saját gyermeke tiestaságát mocskolja be...

Megrázóbbat, sirnivalóbban utálatosat még Gorkij sem tudna kiesszini.

Két hónapja tartoztattak le egy apát, a ki fölöltöztetett, apró csengőkkel teleaggatott babut állított az asztal közepeire és saját gyermekeit arra oktatta, hogyan emelbük ki a koronát észrevétlenül a csengetyűk hangzása nélkül a bábú szemből. Így fertőzi meg sok lelketlen állító saját gyermeke lelkét és tiasítja szandoromlásba

Az ilyen gyermek romlottsága sikerén hamar felfordul, ott hagyja a szülő házát, a mi magában véve nem volna baj, de eszentus a saját

Madonna-Ajula.

Nagyszombat volt. A nép alkonyodóra hajolva ballagott felhőtlen utján, a szürkeskek égbolton s mosolyogva nezegette magát az Adria tenger isma tükreben. Meleg sugarait széjjel árasztotta a végtelen vízen, mintha bucaucókokat istene a szeliden himbiáló hullámoknak s az isztiai partok fehér, márványos szikláinak. A babok kacéran incekeltek az apró sugársiporkákkal, míg a rivignói dóm tornyának hatalmas rézgömbje ott a Monte Albano tetején komoly méltósággal fogta fel és adta tovább a szomszédos faloknak, völgyeknek a tavozó nap utolsó tündözletét.

Sohasem voltam még távol ezen a napon haszamtól. Nagyszombat reggele ott köszöntött mindig rám az én rábaközi nagy falumban s messze szülőföldemtől kétszeres erővel markolt szívembe a honvagy az öröm, a feltámadás elő-
lünepén. Hogy hazajáró gondolataimat tovább üzem agyamból, nekiindultam a tengerpartnak. Megálltam a világító torony alatt s ráültem egy kinyúló szikla tetejére. Alattam két-három méter mélységben, egy sziklafejáró legalsó lépcsőjén öreg olasz nénike kötögetett.

Gyönyörködve néztem a tenger pompás szín-játékát, a sima vizükörnek hol narancsra, hol

kakkal, de most sem vesződ, sem kormány-
lapát nem zavarta meg a hullamok békéjét. De meg a parton sem járt egy lélek sem. csak az öreg nénike kötögetett szaporán ott lenn a szikla-
lejáró legalsó lépcsőjén.

Szerettem volna megtudni, hova lettek a halászbarbák s miért nem szántja a vizet ma a csónakok serege?

Bejtettem, hogy valami babonaféle fűződik nagyszombat napjános, mert az isztiai olasz nagyon vallásos s minél istenfelőbb a néplelek, annál hajlandóbb a titokstos rejtelmes dolgok befogadására.

De hát kitől kérjek felvilágosítást? A parton nem jár senki. Tekintetem odatevedt a kötö-
gető anyókára. Leköszöntem neki sziklapadom tetejéről:

— Jó napot, nénike! Meg tudná mondani, miért nem jár ma a tengeren egyetlen barba sem?
Az asszony felemelte a fejét s pillanatra abbahagyta munkáját.

— Elkárhoznet az, uram, a ki a megváltó halála napján nekifejzitené vitorláit a tenger vi-
zének. Megölné a bóra s beletemetné bűnös tes-
tet az Adria fenekére!

Erdekelt a dolog, ott hagytam hát helyemet leültem az öreg néni s sziklafejáróra.

— Nagyon szeretném tudni, milyen történet fűződik ehhez a naptuz. Mondja el nénike! —
kértem az anyókat.

— Szeretné tudni? Haivesen elmondom — kezdte a beszédet.

— Kis leány voltam még s egyszer nem-
akartam templomba menni, a nykor apám elme-
léste nekem a Petronio esetét. Ő is gyerek volt még s csak az árbockötél végét volt szabad huz-
nia a vitorlafeszítésnél, mikor az a dolog meg-
történt. Talán kilencven éve is van már annak. Tudja, uram, a mi vallásunk szerint legnagyobb ün-
nep szombat. Ilyenkor fekete ruhát vesz ma-
gára egész Rovigno, fekete posztót vonnak még a szent szubrokra, képekre is. Dedapánkról ránk maradt hagyomány tiltja, hogy eszen a napon valaki megszenteltetésre a tenger gyászást ev-
zőcsapásával. Istentelen ember volt es a Petro-
nio. Templomba sohasé járt, imádkozni nem szeretett, egész életét ott töltötte koromfekete barkájan az Adria visében. Egyszer asztán meg-
verte az isten.

Pillanatra megállott, sárga homlokán sü-
rűbbre vonta a ráncokat s halkán folytatta.

— Nagyszombat volt épen. Az ablakokban már égtek a szentelt gyertyák es az Angelo ott a toronyban, akkor indult meg először, mikor a Petronio neki gyűrte az inge ujját s felhuzta a vitorái barkájára. A templomba siető nép körül-
állotta, úgy könyörgött neki, ne rontsa meg a feltámadás ünnepeit, menjen velük az istenházba s aljjon be ő is a megváltó kiserő hivi közé.
— Besséljeteek bolondokat! — felelt

tár. Rovigno egész környéke tele van apró, szines vitorlásokkal, hatalmas halászbár-
hiszem, a bűnös bűnös t... ne, mert le-
tette a tüt s odakuporodott mellém.

JÓL FAR,
ki velem kezd!
Finom, fess, elegáns
és olcsó cipot kap
GOTTLIEB IZIDOR
„Turul” cipőraktárában
Sági-utca.

NYILT-TÉR.

Az őszi és téli idény divatjónasági megérkeztek!

Szénásy Gyula budapesti szövetraktárának őszi és téli teljes mintagyűjteménye állandóan megtekinthető üzletében s abból a legcsekélyebb megrendelést is az eredeti árakon, készséggel teljesítik. Mintagyűjteményemet házhoz is elküldöm megrendelőim szíves meghívása után.

Nómet Márkus
divatárú raktára
CELLDÖMÖLKÖN.

A jelenkor legjebb tetőfedő anyaga az **ASBEST-PALA.**

ASBEST-PALA.

Elpusztíthatatlan, soha javítást nem igényel. Tűzmentes, fagymentes, vízhatlan és viharálló.

Alatta a padlás télen hideg, nyáron viszont nem meleg.

KÖNNYŰ, mert a befedett terület négyzetméterenkint 10 kg., holott a holott a hornyolt cserépből négyzetmétere 40 kg., közönséges cserépből 65 kg., így palafedésre a legkönnyebb tető és a leggyöngébb fal is alkalmas.

Legmesszebbmenő jótállás!

Felvilágosítást, árjegyséket és mintát kívánatra ingyen küldünk.

Magyar Asbest Palagyár

R.-T. :: Jánosháza.

Iroda: Zollner Bélánál Jánosháza

Szalóky Zsigmond

szobrász és kőfaragó

Celldömölcsön, Sz. Háromság tér.

Sírkőraktáromban a legkényesebb igényeket is kielégítő sírköveket, kereszteteket, lépcsőket és a kataszteri felméréshez szükséges előírás szerinti határjelző köveket raktaron tartok. Szobrász ipari képzettségem folytán abban a helyzetben vagyok, hogy e szakmába vágó munkákat is jutányosan vegezhetek. Szíves pártfogását és raktára megtekintését kéri

Szalóky Zsigmond

szobrász és kőfaragó

Butorok.

bűlök, ebédlők, uriszobák, szalonok, teljes szálloda, kávéház, vendéglő és kústyberendezések, vas és rézbutorok, szőnyvegek, függönyök, csillárok és zongorák szállíttatnak bárholva

kézpénzért, vagy rendkívül előnyos fizetési feltételekkel.

Díszes nagy butor album 1 korona. Teljes berendezésnél utazó mintákkal díjmentesen küldetik bárholva.

Modern Lakberendezési Vállalat

BUDAPEST, IV. GERLÓCV.UTCA 7.
(Központi városháza mellett.)

A celldömölki „Titánia” gőzmosó, vegytisztító és kelmfestő vállalat.

Megbizóim kényelmét szemelótt tarja a mai naptóifogva, a directe e célra alkalmazottal, a tisztítandó ruhát — tekintet nélkül annak mennyiségére — a háztól elvitetem és visszaszállítatom. Ha ebből kívánóságot alant jegyzettel szóval v. írásban közli. **Tisztításra alkalmasok:** az egyszerű gőzmosástól a legkomplicáltabb guovrérusásig, jelesen: alsó lehneműeket, ingeket, gallérokat, kényelket, női kelenyít stb. **Uri és női felső ruhákat, mellényt, blonze és aljakat, egyszerű és díszes selyem ruhákat, női felöltőt. (jacket) beléptit, (entree) nyakkendőket, selyem, crepóiv és berlini kendőket, bőr kabát és nadrágokat, szövet és csipke függönyöket, buror szövetet, szőzme gallert és karmantyut, agy-és asztal takarokat stb. Vegyi tisztításra és festésre egész v. fejtett állapotban „mint a után” szíre is.**

Miódon a m. t. közönség szíves pártfogását kerem, biztosítom, hogy főtörekvésem az lesz, hogy elsőrendű munka, gyors és pontos kiszolgálás által a belém helyzett bizalmat és jó indulatot megis érdemeljem.

Vidéki megbízást gyorsan és pontosan intésem el.

Ugyan nálam kaphatók illetve megrendelhetők: mosó, mángorló, hástartási, mezőgazdasági és varró gépek, kerékpárok, alkatrészek stb. A legkedvezőbb törlesztési feltételek mellett.

Grünfeld Fülöp,

Elegendő posta cím „Titánia” Celldömölcs.

Sirolin 'Roche'

kozkedveltségét bebizonyított kiváló tulajdonságainak közöni, mert a tüdőtt erőit, e mellett étvágyserkentő és jóízű, ezért évek óta orvosok és patiensok előnyben részesítik. — Sirolin 'Roche' a legjobb sikerra! vált be

köhögés, hurutok, hörghurut, influenza „sörvélykór” ellen

A légzőszervekre kiváló előnyös befolyással van és meghülés kezdetén alkalmazva felettéggé könnyűen hat. — Már néhány nap mulva a tüdőtevékenység szabályoztatik és a természetes hangyomulónban az általános közérzet helyreáll. Joggal nevezik a

ü d ő b a j o k

KEMENES VIDÉK

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN ÚJSÁG.

(„KISCZELL és VIDÉKE“)

Megjelenik minden vasárnap.

(„KISCZELL és VIDÉKE“)

Egy évrre

Negyedévrre 2 kor. —
Egyes évrre 30 —
Edd, szorda és csebtörtökön.

Huss Gyula
Helyettes szerkesztő:
Bakonyi Imre

Cellődmők, Dómsólkútca, Gombasz — Ide
szendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden
kaldmának

„Hűség után...“

Hideg északi szél fu a hegyek felől. Dér lepi el a tájat s a sárgult avar csi kongva ropog lábunk alatt. Szomoru, sivar képet mutat a természet. A haladás, a hanyatlás képet. Elmult a gyönyörű, a furo nyar, az élvezetek, az örömök éle éje. Itt van az ősz. Melancholikus hangulat száll lelkünkre s mindnyájan érezzük azt a komorságot s ridegséget, melyet az élet nyújt nekünk, szegényeknek, kiszolgáltatottak, nyomorgóknak.

Nem kecségetet egyelőre semmi sem benne. Mintha mindennek vége volna, mintha a sok munka, veres verejtékes küzdelem sem eredményezett volna, az elhunyt sziptaszaga kerülget.

Lemet panaszkodunk. Panasz és keserv ömlik ajkukról, mert örömet, vigaszt nem hazhatunk hírül. Az ország társadalmi s gazdasági ereje nem növekedett. A kasziók s azok elszigeteltsége mit sem változott. A nemzetiségi és faji gyűlölet ép oly orgiákat ül, mint ennek előtte évtizedek óta s a magyar térhódítást az országban, mely történeti jus gyanánt is őket illeti, egy tapodtat sem haladt előbbre, mint eselőtt. Nem örvendzhetünk az örvendzőkkel, nem ujjonghatunk az ujjongókkal, mert nem latjuk sehol sem őket. S nem találunk jogcímet e vig kedélyhangulat kiképződésére.

Sőt ellenkezőleg. Az ősi jótékonyági szervezkedések, melyek eddig minden mellékkörülményről eltekintve, csakis

a jótékonyág gyakorlását tűzte szeméi elé, most kasziók, vallások szerint osztályozódik a jótékonyág gyakorlását cselekvőleg ép úgy, mint szenvedőleg bizonyos nemzeti-eghez, vagy valláshoz tartozás szerint különbözi el.

A hidegebb évszak beköszöntésével természetesen az elsőrendű szükségletek is megszaporodnak Melegebb ruha, fűtőanyag, biztos fedel mulhatatlanul szükséges minden embernek, mert különben fizikuma megtagadja azt a szolgálatot, melyre az életb-nmaradáshoz feltétlenül szüksége van. S ilyenkor azután a jótékonyág nemtői lezállanak égi lakosztályukból s igyekeznek enyhíteni a szenvedők nyomorán, a panaszkodók panaszán. Tettek pedig ez minden megkülönböztetés nélkül mindenki számára, a kinek csak szüksége volt arra, hogy segítők kezek emeljek ki abból a szerencsétlen helyzetből, melybe a sors mostohasága vetette őket.

Mit tapasztalunk azonban most. S ezt szomorodott szívvel konstatáljuk, hogy a jótékonyági akciók hátrébban olyan megkülönböztetések szitják az ellentétet, melynek épen elégedő anyagot nyújtanak ahhoz, hogy az egész akciót felrobantsak. A szegények pedig sem a sze mélyi torzalkodásokat, sem a születések különbözőségeit nem rohatják tel senkinek sem, sem büntül, sem érdemül, mert azoknak nem a nemesi születés, s nem a bizonyos felekezethez tartozás fontos, hanem a jó szív gyakorlása s a segély, melyet a mostoha időkben nem nélkülözhet.

Tegyük félre tehát ezekben a szomorú időkben a személyes torzalkodásokat, tekintsünk el egymás hibái felett s gondoljuk meg, hogy a szegény nyomorgó, a ki számít a mi segítségünkre, velük érző szívünkre, minden vesztett percért, mit a jótékonyág gyakorlása elmulaszt, tengernyi nélkülözést és nyomorgást kénytelen elviselni. Segítsünk azokon, a ki a segélyre szorúlnak s gyakoroljuk a jótékonyágot a jótékonyágsáért magáért.

A kiskora bűnösről.

Írta: ...

Olyan vadállatias szülők is vannak, a kik saját édes gyermekük leiket routják meg szándékosan s ébből iparkodnak megaknak anyagi előnyt biztosítani. Hany elvetemült anya van, a ki saját tiszta leányát áruba bocsátja! Elvéte ugyan, de mégis van rá eset, hogy az apa saját gyermeke tisztaságát mecskálja be. Megrázóbbat, sirnivalóbban utálatosat még Gorkij sem tudna kiesszini.

Két hónapja tartóztattak le egy apát, a ki fölöltöztetett, apró csengőkkel teleaggatott babut állított az asztal kösopere és saját gyermekeit arra oktatta, hogyan emelhetik ki a koronát észrevétel nélkül a csengetyűk hangzása nélkül a bábu szájából. Így fertözi meg sok lelketlen szülő saját gyermeke leiket és taszítja széndéromlásba.

Az ilyen gyermek romlottsága sikerén hamar felfordul, ott hagyja szülői házát, a mi magában véve nem volna baj, de eszentus a saját

Madonna Ajtja.

Írta: ...

Nagyszombat volt. A nap alkonyodásra haljva ballagott felhutesen utján, a szürkenek égbolton s mosolyogva nezegette magát az Adria tenger sima tükreben. Meleg sugarait szejjel árasztotta a végtelen vízen, mintha bucsuszókat intene a szeliden himbáló hullámoknak s az isztáni partok feher, marvanyos szikláinak. A habok kacéran incegekdedek az apró sugrásirópákkal, mag s rivinói dóm tornyának hatalmas részgömbje ott a Monte Albano tetején komoly méltosággal fogta föl és adta tovább a szomszédok nalmoknak, völgyeknek a távozó nap utolsó üdvözlését.

Sohasem voltam még távol ezen a napon hasámtól. Nagyszombat reggele ott kísértőt mind rám az én rábaközi nagy faluban s messze szülőföldemtől kétszeres erővel markolt szívembe a honvágy az öröm, a feltámadás előb-ünnepe. Hogy hazajáró gondolatáimat tovább üzzem egyemből, neküindultam a tengerpartnak. Megálltam a világító torony mellett s ráültem egy kinyúló szikla tetejére. Alattam két-három méter mélysebben, egy sziklalejáró legalsó lépcsőjén öreg olasz néni köttgetett.

Gyönyörködve néztem a tenger pompás színezését, a sima víztükörnek hol narancsra, hol

kákkal, de most sem evéször, sem kormánylapat nem zavarta meg a hullamok békéjét. De meg a parton sem járt egy lelek sem, csak az öreg néni köttgetett szaporan ott lenn a sziklalejáró legalsó lépcsőjén.

Szerettem volna megtudni, hova lettek a halászbarok s miért nem szantja a viset ma a csónakok serege?

Sejtettem, hogy valami babonásféle fűződik nagyszombat napjának, mert az isztiai olasz nagyon vallásos s minél istenfelőbb a népielek, annál hajlandóbb a titokatos rejtelmes dolgok befogadására.

De hát kitől kérjek felvilágosítást? A parton nem jár senki. Tekintetem odatevedt a köttgető anyókára. Leköszöntem neki sziklapadom tetejéről:

— Jó napot, néni! Meg tudná mondani, miért nem jár ma atengeren egyetlen barka sem? Az asszony felemelte a fejét s pillanatra abbahagyta munkáját.

— Elkárhoznék az, uram, a ki a megváltó halála napján nekifejtené vitorláját a tenger vi-zenek. Megölne a bóra s beletemetné bűnös testet az Adria fenekére!

Érdekel a dolog. Ott hagytam hát helyemet s leültem az öreg néni sziklalejárójára.

— Nagyon szeretném tudni, milyen történet

— Szeretné tudni? Szivesen elmondom — kezdte a bűnös.

— Kis leány voltam még s egyszer nem akartam templomba menni, a mikor apam elmeselte nekem a Petronio esetét. O is gyerek volt még s csak az arbockötél véget volt szabad huznia a vitorlafessítésnél, mikor az a dolog megtörtént. Talán kilencven éve is van már annak. Tudja, uram, a mi vallásunk szerint legnagyobb ünnepe szombat. Ilyenkor fekete ruhát vesz magára egész Rovigno, fekete posztót vannak még a szent szobrokra, képekre is. Dedapáinkról ránk maradt hagyomány tiltja, hogy ezen a napon valaki megsejtségtelenítse a tenger gyásztát evzőcsapóival. Istenelen ember volt ez a Petronio. Templomba sohase járt, imádkozni nem szeretett, egész életét ott töltötte koromfekete barkáján az Adria vízében. Egyszer astán megverte az isten.

Pillanatra megállott, sárga homlokán sűrűbbre vont a ráncokat s halkán folytatta.

— Nagyszombat volt épen. Az ablakokban már égtek a szentelt gyertyák s az Angelo ott a toronyban akkor indult meg először, mikor a Petronio neki gyűrt az inge ujját s felhuzta a vitorlát barkájára. A templomba siető nép körülállotta, úgy könyörgött neki, ne rontsa meg a feltámadás ünnepeit, menjen velük az istenházába

folttait. A meddig a szem ellát, üres voltár. Mäskor Rovigno egész környeke tele van apró, színes vitoriasokkal, hatalmas halászbur-

szem. bizalmat ébreszthettem benne, mert le-tette a tüt s odakuporított mellem.

jetek le azok ele a faragott fabalak elé s imad-kozzatok hozzájuk reggeltől estig, én megyek a-

kesere dolgozik hasonló módon. Vannak Bpsten olyan nyilvános mulatóhelyek, a melyekben csak gyermekek tanyanak. Vannak közöttük 8 évesek is. Napi keresetüket, lopasból eredő pénzüket könnyelműen, pazar-közel költik el, liliárdósra, alos, huszonegy, ferli és más mulatságok, zivarral, cigarettával a szájkukban, deca, literes üveg a kezükben. Az ilyen üzletek tulajdonosa rendszerint egy züllött nő, ki a sokat kereső, de meg iskolapadba való gyermekeket végleg a süllésbe kergeti.

Elmondtam itt néhány megrázó esetet a rendőrkronikából.

Láthatjuk ezekből, hogy vannak könnyelmű, vétkes szülők, züllött, letört alakok, kik az árthatlan gyermeklelket megmetelyezik, de hibás a társadalom is. A fertőzés közvetett uton is érheti a gyermeket. A szindarabok legnagyobb része nem való gyermeknek, a mozi előadások, melyek leginkább az ulsöb nepozszaly szörakoztató, a ponyva-irodalom, a pornografia. Ezek mind segítő társai az utcanak, mely ezer, meg ezer meg nyilatkozásában vonzza és taszítja a süllésbe gyermekemet.

Mint már említettem, a gyermek és fiatal-korú bünösköért a legnagyobb felelősség a szülő házat terheli. Tevékenyen és aldozatkészséggel siet azonban megmentésükre kormány és társadalom. Nezzük, hat vajjon e szop és magasztos kötelességet milyen mértékben és eredménnyel végzik a kituzött célt mennyiben érik el? Kell ezt a kérdést boncolgatnunk, tanulmányoznunk és bíralat tárgyává tennünk, mert népnevelők vagyunk, de meg a vall. és közokt. miniszter egy va-amut a 16785/1911 sz. körrendeletével nemcsak figyeimünket hívja fel az 1908 evi XXXVI. t. cikkre.

A munka megkezdésénél inkább a patronáz-egyesület szorgalmatba kellene állanunk, a gyermekbiróság céljaihoz rajmi keveset segíthetünk hozzá. Hiszen a gyermekbiróság maga is csak akkor jut szerephez, mikor az akarmilyen körülmények között kifejűdött lelki mulatság már vétség, vagy bünetteménnyé fajult! S ha a tanító előbb nem tett, vagy nem tehetett a kis-korú megmentésére semmit, most már még kevésbé tehet.

Tudnunk kell ugyanis, hogy a 12 éven aluli, úgynevezett gyermekbünösköket a törvény nem bünteti. A 12—18 éves, úgynevezett fiatal-korú bünöskö már megjelenni bírja előtt, hogy hibáiról, vétkeiről számot adjon. A fiatalkorú bünöskö szemben, az eset körülményeibez képest, a bíróság elrendelheti, hogy a fiatalkorú a szü-

lője, vagy az iskolai hatóság megfenyítse. há-zifelügyelet alá helyezze, megdorgálhatja, szigorú felügyelet mellett egy évig ideiglenesen szabaddalbon hagyhatja, javító nevelést rendel el és végül fogházbüntetésre íteheti.

Az iskola fenyíték nevei a következők: Szöbeli megdorgálás magánosan (négyzsemközt) Szöbeli megdorgálás a tanítótestület, a gondnokság, az iskolaszék, vagy az ipariiskolai hatóság előtt.

Iskolai elzárás, éheztetés nélkül. Iskolai elzárás éheztetéssel.

A mint látjuk, az első fokú büntetés vég-rehajtása teljesen a tanítóra van bízva. A vég-rehajtási utasításban oktatást nyertünk arra is, mi módon hajtsuk végre a kisbörtön büntetést. A tanító a szözetet hangján beszéljen tanítványával, tárja föl előtte jelembeli hibáit, erkölcsi fogyatkozásait, rossz szokásait; jóindulatu tanácsaival odahússon, a gyermek iránti szeretet érezze ki szavaiából, viszont a kiskorú szözetetét, bizalmát megnyerje. A dorgálás a gyermek megeszégvényesét ne vonja maga után, el-zárása csak nappalra történhetik és felügyelet mellett.

Alljunk meg itt egy pillanatra. En a magam részeröl az ezsz eljarsát célravezetőnek nem találom. Hiszen egesz iskolai idönk alott minden igyekезünk arra irányul, hogy tanítványainkat jóra neveljük, szépre, hasznosra tanítsuk, szívvelkibe az erköcsiszet, a felebarabti szözetetét, az istentérelmet beoltsuk. Ha itt a szülő jó segítőiárs, neveloi munkánkuk erdményesnek is kell lenni. Ha pedig az a gyermek már akkor nem hajt a szülői tanítói szöza, még kevésbé hajt akkor, mikor az iskolai eveken mar-tul van.

Vagy nezzük a másodfokú büntetést. Hogyan állunk a hazite ügyelettel. A bizóság a hazifelügyelettel a fiatalkorú törvényes képviselőjét, hozzátartozóját bízta meg. Ha az a szülő, hanyagságból, gyengeségből vagy tudatlanságból 12 éves koráig nem tud gyermeke felügyelni, mennyivel lesz szörnak, tetörinek nagyobb súlya a serdülővel szemben? Vagy talán érte-teh, aközbe lesz az a szülő a bírói felhivasra? Kredményre itt se számítsunk.

III. fok a bírói dorgás is. Ebbe mi bele nem szólhatunk. Egyik esetben lesz eredménye, a másikban nem.

IV. fok a felügyelet melletti szabadon hagyás. A felügyelettel partfogot bízunk meg, legyen az akár tanító, akár mas egy-n a közszög-ből, az I. II. foknal elmondottak itt is állanak.

Mind Ezeket jó agondolva s tudva, szerény véleményem az, hogy a fiatalkorú bünösköknek az eddig említett pontok szerinti megjavításában sem a tanítónak, sem a szülőnek, sem az iskolai hatóságnak eredményes működése, elméletben bármilyen szép is, nem várható!

Nezzük most a gyermekek, vagyis a 12 éven aluli bünöskökkel, vagy elhagyottakkal szemben alkalmazott javító nevelést. Ezt is részben az állam, részben a társadalom vagy a gyermek menhelyek és patronáz-egyesületek utján. Celj-

kettős: közreműködni a partfogásbavetteknek lelki átalakítását, másrészt előkéziteni a szerencsétlen elhagyottaknak (pl. süllésnek kitért árváknak) és azoknak, a kik elbuktak, de fölemelkedni ohajtanak, a munká-társadalomba való állmenetelt. Ennek a főismérve: ayal partfogó gondoskodás, könyöröl eies, felebarabti otthon, önzetlen, jötekony szeretet, de egyval a partfogásbavetteknek állandó, becületes munkára szorítása.

Vannak olyan szerencsétlenek, kiket mar az első öraban elhagynak szülői, vannak, kiket csak evék mulva de ezek p oly szerencsétlenek, mint az előbbieket. Ezeket veszi partfogásba, 17 állami gyermekotthonly, 374 állami gyermektelep és 9 patronz egyesület. Hogy milyen szükség volt ezekre, fényesen igazolja az a tény, hogy midd zsüfo v vannak és még kevesnek bizonyul a létszámú. Ezek a jötkony intézmények közel százezer gyermeket szedtek fel, megmenten öket az életnek és bizony sokszor a társadalom hasznos, munkas tagjainak. Sokszor bizony csak az életnek és nem a társadalom hasznos tagjának, hanem — f kéyének!

Ugyanis e feltve örízödő és eléggé meg-nem becülihető intézmények csak kevésbé tudják a partfogást és mentés közvetlenül gyakorolni. A legtöbb esetben felügyelettel gyakorolva, anyagiakat áldozva, másokkal végzetik a mentés és nevelést, kihelyezik öket egyes családokhoz. Elérik-e itt a célt, vagy legalább olyan mértékben érik-e el, mint azt az ügybuzgó jó-akarát és a kifizettet milliók aranyában elvárhatnák?

Bárna kimondhatjuk, hogy nem. Elismerük ezt azo is, kik ezen intézményeket szervezték, azok érdekében hothatósan munkálkodnak s bizony sokszor a eshükki nyulnak. A semminal azonban ez is megbecülihetően jobb és legkevésbé furdolja a lelkiismeret az alkotókat és fenntartókat.

A legnagyobb baj az, hogy a kellő jóakaratkat talár birtokában, de az anyagilag szük-séges tálán 100 milliónak nagyon is hiáján vagyunk. Mert a nagy jóakarát mellett még több pénz is kellene, hogy ne csak a testi, de a lelki mentés is keresztül vigyük az egész vonalon. Kellene minden vármegyeében ilyen elhagytató gyermekeket nevelö intézetet állítani.

(Folyt. köv.)

magam utján a végtelen tengerre. Az az én istenem!

— Karomlói! — aszrynyedt a nép sület befogva es sietett a templomba. Csak egy jámbor asszony, az öreg sekretársé fordult vissza még egyszer:

— Terj a jó utra, Petronio! Meglásd, meg-
ver az isten.

— Az isten! — s nevetni kezdett — El-
oldom a kötelet, aztán avanti! Röppölök, mint a villám s szeretném látni, melyik isten ér utol!
Mire ezt kimondta, elindult a bárka s vitte a szél lassan, be a tenger közepébe.

A szempontból esalatt megindult az unneplő sokaság s lenn a parton megkerülte a városot. Világos volt minden ablak, csak a Petronioé maradtak sötétek. Ugy mesélte apám, hogy a meg-váltó haragosa fordította el a fejét, mikor az istentagadót ablakai alá ért.

Megfeledek em magamról s önkénytelenül elmosolyodtam. Szerencsemre hamar észrevettem a dolgot s mire az öreg rám tekintett, már újra elmosolyodtak arcom vonásai.

— No és mi? — Petronioval — szakítottam félbe.

— Hallgatok csak uram, azt is elmondom. Mikor végre ért a romlás s elszórt a sokaság, fekete felhő, zúzó ak onnan nyugatrol a tiszta égboltra E ször-züllök szálltak szöször is akkoram egesz mástól hültek a csudés hullámok s morogva csapkodtak a partokat. Ijesző sötétség borult a vörsz-

delni, tépni a fák ágait, fiatal leveleit. Egyszer csak világos lett a legfeketebb felhő, iktározatos dörrénés hallatszott a magasságból s mint valami tüzes kígyó szaladt le az egről oda, a hol az a kis asiget van.

S kezevel a Bugnole szigetre mutatott, a mely koparan emelkedett ki a vízből, a parttól körülbelül kétezer lépnyire.

— Ott, a hol a villám lecsapott, kísérteties vörös lángoktól lett világos az Adria víze. A halászok kiszalad ak parti víkőkből s keresztes szörtak magukra. Egy bárka egy-ott opogva, sisteregve. Süvöltött a szél, tajtékzott a tenger s a pokoli zújból vöd emberi hangok törtek elő. A megremült halászok úgy velték, hogy valaki segítségert kiáltoz, rekelten ordította: Madonna ajuta! Mária segít!

Aztán egyszerre elsöndesült a hang, a lángokból elhelytek a tenger hullámai s az egyik jámbor há sz felszánt a zoronylabhoz. Meg-huzta szegény embertarsa veszedelme fölött a lelekharagot.

Másnap újra küszölt a nap s a halászok odavitorláztek a sziget partjára. Egy váres szikla tetejen emberi lej husmaradványai hevertek szét-szórva. A tenger sima, állandzó vízében pedig szomoroman meredt fölfelé a Petronio bárkájának megegett árboca.

Azota nem kőt ki a szözetem senki s a

kétségbeesett kiáltás: Madonna ajuta! Es a ki-
áltás inti a hajósokat arra, hogy ma tengerre ne-
záljanak s ezért van nálunk a föltámadás nagy-
penteken este.

Befejezte mondókáját s valami borsongást éreztem tagjaimban. Az asszony körülnéset s ijüdesen mutatott a Sicilia Bagnote irányába.

— Látja uram arra, az olasz határ fele azt az apró fekete felhőt? Abból jön a bóra. Ma is itt lesz, minden evben megjön ilyenkor a vhar — Meg sem várta, meg megföszönöm el-bebeszélést, hanem öszesszedte holmiját s elisietet Mosolyogtam azon, a mit az öreg mondott. Bizonyára valami ferékonyból olvasott gyermekkorában hasonló történeteket s most úgy adja elő, mintha megtörténelna.

Sétáltam még egy ideig, aztán lakásombot tertem. El is feledtem már, mit jócsint az öreg asszony s nyugodan lefeküdtem. Egyszer csak pokoli robaj vert fel első szenderegéből. Kite-künttem s feleltemes látvány tártul előm.

Hatalas szöveg váltakozott a villámok szem-kapratozó viláosságával. Mintha valami hatalmas orgona lett volna a mindenség s láthatatlan szellemtorok futta volna spijait a legremesebb diszonanciában, zúgott, böbölt az egész természet. Az ég dörgése, villámok zengése össze-olvadt a bóra süvöltö danájával, a habok szög-

horgó emberi hangnak eszeveszett ordítását hal-lottam volna ki-iváláni:

— Madonna ajuta! Madonna ajuta!

TÖZ. TÁR.

ki velem kezd!

Finom, fess, elegáns
és olcsó cipot kap

GOTTLIB IZIDOR

„Turul“ ciporaktárában

Sági-utca

Butorok.

háló, ebédlők, uriszobák, szalonok, teljes szálloda, kávéház, vendéglő és kastélyberendezések, vas és rézbutorok, szonyegvek, függönyök, esillarok és zongorák szállíttatnak bárhova

kézpénzért, vagy rendkívül előnyös fizetési feltételekkel.

Díszes nagy butor album 1 korona. Teljes berendezésnél utazó mintákkal díjmentesen küldetk bárhova

Modern Latbeend-zési Vállalat

BUDAPEST, IV., GERLÓCV.ÚTCA 7.
(Központi városháza mellett.)

Hirdetéseket
felvesz
a kiadóhivatal.

PALMA

AVALODI KAUCSUKSAROK

Szőlő-
művelés

szállít amerikai
sima és gyökere
vesszőket külön-
fajokban, fajokban. **fejlesztéséért jótál va legdusabb**
választékban a mar évek óta elsőnk és legmegbíz-
hatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep
Tulajdonos:
Gaspari Frigyes.
Medgyes 63 sz. (Nagyküküllő m.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett ismerő levelek, önállólvá minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől ugy azó- mint irasbeliig bizony-
ságot szerezhethet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

A jelenkor legjobbatetőfedő anyaga az

ASBEST-PALA.

Elpszttiharatlan, soha javítást nem igényel. Tűzmentes, fagymentes, vízhatlan és viharálló.

Alatta a padlás télen nem hideg, nyáron viszont nem meleg

KÖNNYŰ, mert a befedett terület négyzetméterenkint 10 kg., holott a holott a hornyolt cserépből négyzetmétere 40 kg., közönséges cserépből 65 kg., így palafedésre a legkönnyebb tető és a leggyöngébb fal is alkalmas.

Legmesszebbmenő

Felvilágosítást, árjegyzéket és mintát kívánatra ingyen küldünk.

Magyar Asbest Palagyár

R.-T. :: Jánosháza.

Iroda: Zollner Bélánál Jánosháza

A celldömlői „Titánia“ gőzmosó, vegytisztító és kelmeifestő vállalat.

Megbizóim kényelmét szemelőtt tartva a mai naptól fogva, a directe e célra alkalmazottal, a tisztítandó ruhát — tekintet nélkül annak mennyiségére — a háztól elvittem és visszazállítottam. Ha ebbeli kívánságát alant jegyzettel szóval v. írásban közli. **Tisztításra elfogadok:** az egyszerű gőzmosástól a legkompikáltabb guovrúzásiig, jelesen: alsó fehéreneműeket, *szeket, gallérokat, kényelőket, női kelen- gyit stb. Uri és női felső ruhákat, mellényt, blouse és aljakat, egyszerű és díszes se- lyem ruhákat, női felöltőt, (jacket) belépőt, (entré) nyakkendőket, selyem, crepoiv és berlini kendőket, bőr kabát és nadrágokat, szövet és csipke függönyöket, butor szö- vetet, szörme gallert és karmantyut, agy és asztal takarókat stb. **Végi tisztításra és festésre egész v. fejtett állapotban „minta után“ színre is***

Műdön a m. t. közönség szives pártfogását kérem, biztosítom, hogy főtörék- vésem az lesz, hogy elsőrendű munka, gyors és pontos kiszolgálás által a belém helyezett bizalmat és jó indulatot megis érdemleim.

Vidéki megbízást gyorsan és pontosan intésem el.
Ugyan nalam kaphatók illetve megrendelhetőek: mosó, mángorló, hástar- tási, mezőgazdasági és varró gépek, kerékpárok, alkatrészek stb. A legkedvezőbb törlesztési feltételek mellett

Grünfeld Fülöp.

Elegendő posta cím „Titánia“ Celldömlők.

Sirolin“Roche“

—biztos hatású tartós köhögésnél,
alégutak hurutainál, hörghurut és astmánál.
Influenza és tüdőgyulladások után a jóízű
Sirolin“Roche“- al való **hosszabb** kúra megvéd az összes
artalmas következményektől. **SIROLIN, Roche“ oldólag és**
fertőtlenítőleg hat; elősegíti az etvágyat és emésztést.
Sziveskejük a gyógytárakban határozottan Sirolin“Roche“-t kérni.

